

JIHOČESKÝ KRAJ

KRAJSKÝ ÚŘAD

JUDr. Milan Kučera, Ph.D.

ředitel krajského úřadu

U Zimního stadionu 1952/2

370 76 České Budějovice

KUCBX0012397

Váš dopis zn.: ---
Ze dne: ---
Naše č. j.: KUJCK 65140/2019

Určeno obcím, městysům a městům
zastoupeným v Radě Národního parku
Šumava

Vyřizuje: JUDr. Lukáš Glaser
Telefon: 386 720 229
E-mail: glaser@kraj-jihocesky.cz

Datum: 5. 6. 2019

Stanovisko Jihočeského kraje k návrhu zonace Národního parku Šumava a k procesu jejího projednávání

Vážení,

Jihočeský kraj obdržel, jako jiní členové Rady Národního parku Šumava, materiály k nové zonaci Národního parku Šumava (dále jen „NPS“), která by měla být schvalována na jednání Rady NPS dne 7. 6. 2019. Jihočeský kraj předně uvádí, že s celým procesem projednávání návrhu zonace nesouhlasí a má vážné výhrady ke způsobu komunikace jak s ním, tak s obcemi na území NPS. Podle názoru Jihočeského kraje je celý proces zonace nepřezkoumatelný, včetně podkladů, které byly v jeho průběhu předloženy. Celý proces budí dojem tzv. jednání na oko, Správa NPS nereflktuje připomínky některých obcí ani kraje, bagatelizuje jeho požadavky a přes odůvodněné připomínky stále setrvává na svém názoru. Tvrzené ústupky obcím jsou podle názoru Jihočeského kraje nikoliv ústupky, ale narovnání chybných procesů a např. zařazování území do jednotlivých zón ochrany přírody a krajiny je dle názoru Jihočeského kraje v rozporu s pravidly stanovenými zákonem o ochraně přírody a krajiny.

Obce jsou bezpochyby zdlouhavým jednáním o zonaci „unavené“, nicméně je nutné brát v úvahu, že se jedná o nastavení zonace na minimálně dalších 15 let. V tomto světle se dosavadní projednání včetně lhůt jeví značně absurdním, neboť návrh zonace byl formálně předložen na jednání Rady NPS až dne 5. 4. 2019, přičemž Správa NPS má podle dosavadního postupu zájem na tom, aby byla zonace schválena co nejdříve.

Takový přístup však nelze akceptovat, a proto je Jihočeský kraj důsledně proti dosavadnímu procesu, který není výsledkem konsensu, jak zákon předpokládá, ale tu méně, tu více nátlaku na všechny zúčastněné aktéry, aby byla zonace co nejdříve schválena. Správa NPS nevysvětlila, proč nejsou členům Rady NPS k dispozici materiály, které byly zpracovány podle metodického pokynu Ministerstva životního prostředí (dále jen „MŽP“).¹ Není rovněž zřejmé, z čeho dovozuje MŽP svou kompetenci zpříšňovat text zákona (např. ustanovení o nejmenší možné rozloze území, které může být arondováno k zóně kulturní krajiny).

První dokumenty týkající se zonace byly zveřejněny na stránkách NPS dne 22. 1. 2019, přičemž se fakticky jednalo pouze o mapu, ze které bylo možné vyčíst jaký úsek území je zóna přírodní, jaká přírodě blízká, jaká soustředěné péče a jaká kulturní krajiny. Součástí mapy nebyly žádné dokumenty, žádná textová příloha, žádné vysvětlení, žádné správní uvážení, žádná analýza ekosystémů, žádné vyhodnocení dosavadní péče či odborných poznatků ze současného stavu přírody jak na Šumavě, tak i na celém území ČR.

¹Metodický pokyn k vymezení, navrhování a schvalování zonace na území národních parků ČR – dostupný na https://www.mzp.cz/cz/kriteriya_vymezovani_zon

Správa NPŠ pro všechny zúčastněné nastavila lhůtu pro vyjádření do 15. 3. 2019. Připomínky k návrhu zonace mohly dávat nejenom obce a další členové Rady NPŠ, ale i široká veřejnost včetně občanů žijících a majících majetky v NPŠ.

Zřejmě pod tlakem řady nesouhlasů s takto zahájenou zonací, Správa NPŠ zařadila během března na své internetové stránky www.npsumava.cz popis segmentů.

Dne 5. 4. 2019 mělo proběhnout jednání Rady NPŠ, jejímž programem mělo být „projednávání zonace“. Na samotném jednání Rady NPŠ nebyl program dodržen a byl věnován prostor prezentaci řediteli NPŠ, který informoval o jednotlivých zónách v relativně obecné rovině.

Na místě samém však bylo konstatováno předsedou Rady NPŠ, že dnešním dnem došlo k zahájení projednávání zonace, zároveň se předseda Rady NPŠ ostře vyjádřil směrem k některým obcím, které se obrátily se žádostí o pomoc v zastavení zonace na některé senátory a prezidenta republiky. Obce oproti tomu apelovaly na to, aby byl vytvořen dostatečný časový prostor pro řádné projednání a posouzení zonace. Obce nemají ve většině případů odborný administrativní aparát, aby byly schopny v tak krátké lhůtě zrevidovat obsah zonace z hlediska stavu přírody, hydrologie a dalších odborných souvislostí.

Při stanovení nového termínu zonace bylo zástupcem MŽP (náměstkem ministra Ing. Vladimírem Dolejským, Ph.D.), chybně sděleno, že zonace musí být ukončena ke dni 1. 6. 2019, respektive, že k tomuto datu je nutné předložit návrh vyhlášky do vnitřního připomínkového řízení. Tato informace se nezakládala na pravdě, což následně připustilo i MŽP. I tato chybná informace vytvořila prostředí časového tlaku, který neodpovídá závažnosti celého procesu.

Jestliže den 5. 4. 2019 byl prohlášen jako oficiální termín zahájení procesu zonace, pak nelze porozumět tomu, proč byly neúplné dokumenty zveřejněny již 22. 1. 2019 a proč občané měli lhůtu na připomínky pouze do 15. 3. 2019, zejména v situaci, kdy po datu 5. 4. 2019 Správa NPŠ mezi další dokumenty zařadila Základní přehled managementových opatření v jednotlivých zónách ochrany přírody a k tomuto dokumentu již veřejnosti nebyla stanovena žádná lhůta pro zaslání připomínek. Přitom způsob péče o jednotlivé zóny ochrany přírody je zcela zásadní pro občany a obce, neboť tímto vstupuje Správa NPŠ do jejich práv.

Od 5. 4. 2019 Správa NPŠ začala jednat s obcemi, ale Jihočeský kraj nebyl žádným způsobem zpraven o obsahu jejich vyjednávacího procesu. Neobdržel žádný zápis z jednání, z kterého by bylo možné dovodit, jaké další kroky v tomto procesu probíhají. Od zaslání dokumentů zástupci Jihočeského kraje tak měl Jihočeský kraj možnost se s dokumenty seznamovat pouze necelé dva týdny. Správným postupem by přitom měla Správa NPŠ konečnou verzi se všemi dokumenty zonace dát k připomínkám i veřejnosti, pokud si již takový postup zvolila při prvním zveřejnění.

1) Ke kompetenci zastupitelstev obcí

Jak již bylo uvedeno Jihočeský krajem na setkání dne 20. 5. 2019, měla by být zonace schvalována u jednotlivých obcí v rámci zastupitelstev obcí. Byť MŽP podpořené Ministerstvem vnitra (dále jen „MV“) zastává jiný názor, a tvrdí, že ke schválení návrhu zonace není potřeba projednávání v zastupitelstvech obcí, je Jihočeský kraj jiného názoru, a proto sám své stanovisko k zonaci ve svém zastupitelstvu schválil. Jak deklaroval zástupce MŽP na společném jednání, jejich stanovisko, stejně tak jako stanovisko MV není právně závazné, neboť ani MŽP ani MV není oprávněno zasahovat do samostatné působnosti zastupitelstev obcí. Záleží tak především na samotných obcích, jak se s k tématu zonace postaví.

Jihočeský kraj zastává názor, že vzhledem k tomu, že zonace ovlivňuje zcela zásadně možnosti rozvoje obcí, ať již z hlediska územních plánů obcí nebo programu rozvoje obcí (rozvoj je možný v zásadě pouze v zóně kulturní krajiny podle § 18 odst. 1 písm. d) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPK“), která však je vymezena pouze na cca 1.2% území NP) a stanoví striktní hranice pro činnosti a rozvojové aktivity obcí na další desítky let, pak je povinností obcí, aby byl návrh zonace projednán ve smyslu § 84 odst. 2 písm. a) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“) v zastupitelstvech obcí, neboť vymezení zón národního parku stojí hierarchicky ještě nad programy rozvoje obcí a územními plány obcí, které musí stanovenou zonací beze zbytku respektovat a které schvalují zastupitelstva obce. Zonace národního parku nedopadne přitom pouze na obce, jejich zájmy a majetky,

ale také zásadní měrou na majetky fyzických a právnických osob v těchto obcích. Vzhledem k tomu, že při návrhu zonace není podle ZOPK nutné oslovovat veřejnost (byť je návrh zonace zveřejněn na stránkách NPŠ) a k jejím námitkám tak nemusí Správa NPŠ přihlížet, je projednání na veřejném zasedání zastupitelstva obce legitimním způsobem projednání návrhu zonace s veřejností alespoň v dotčených obcích. V neposlední řadě se návrh zón Národního parku Šumava přímo dotkne nemovitého majetku obce. Dispozice s nemovitým majetkem obce je přitom rovněž vyhrazena k rozhodnutí zastupitelstva obce (viz § 85 písm. a) zákona o obcích).

Z toho důvodu argumentem od menšího k většímu a s ohledem na ústavní zakotvení práva na samosprávu a práva občanů obce na participaci na správě své obce, podle názoru Jihočeského kraje nepostačuje, aby věc v rámci obce projednala pouze rada obce ve zbytkové působnosti podle § 102 odst. 3 zákona o obcích, či o ní rozhodl ve smyslu § 99 odst. 2 zákona o obcích starosta obce sám tehdy, pokud v obci není rada obce zřízena. Již vůbec by nemělo přicházet v úvahu, aby starosta o takto významné záležitosti rozhodoval sám v okamžiku, kdy je v obci zřízena rada obce.

MŽP a MV ve své podstatě uvedlo, že o věci může rozhodovat starosta jen tím, že byl delegován do Rady NPŠ zastupitelstvem obce, dokonce uvádí, že starosta může vyvíjet činnost i bez projednání v zastupitelstvu obce nebo radě obce (pokud jí obec disponuje). Pokud však delegován nebyl, a své zastoupení v Radě NPŠ odvíjí jen od zákonného postavení starosty obce, pak žádné mantinely stanoveny nemá. MŽP tak sice ošetřilo svoji část problému, tedy zdánlivou starostí o obce si otevřelo dveře k urychlenému schválení zonace NPŠ, ovšem riziko a odpovědnost, ať již civilní, tak trestněprávní, neleží na MŽP ani MV, ale na zástupcích obcí v Radě NPŠ. V případě, že starosta bude utvářet vůli obce sám, bere na sebe značné riziko do budoucna v případě, že způsobí škodu obci nebo občanům obce. Je proto na důkladném zvážení, zda starosta jako jedinec do takového rizika půjde nebo nikoliv.

Jak již bylo uvedeno, Jihočeský kraj má svůj postoj k zonaci schválen zastupitelstvem kraje, neboť to považuje právní služba kraje i samosprávné orgány kraje za nezbytné. Jen tímto způsobem jsou samosprávné orgány kraje schopny zajistit řádné projednání stanoviska kraje ve svých orgánech.

Jihočeský kraj v rámci samostatné působnosti není oprávněn obcím nařizovat, ani tak činit nechce, jak mají být tyto záležitosti projednány, pouze uvádí, jak se k nim s ohledem na všechny možné souvislosti postavil on sám.

2) Absence zásad péče

Zonace je připravována za situace, kdy 5 let chybí NPŠ koncepční dokument ochrany přírody, kterým byl Plán péče (nově – zásady péče). Každý z ostatních národních parků projednává zonaci v prostředí, kdy koncepce péče existuje. Protože ze zásad péče mají vycházet ostatní dokumenty ochrany přírody a rozhodnutí orgánu ochrany přírody, považuje Jihočeský kraj jejich neexistenci za hrubou právní vadu celého návrhu zonace, která má přímý dopad do budoucího způsobu péče o přírodu a tím i na její stav. Nastavením nesprávného způsobu péče – chybné zařazení území do jednotlivých zón, bude mít přímý dopad na stav přírody a bude prohlubovat další škody, které jsou již dnes na území Národního parku Šumava značné.

Součástí zásad péče je vyhodnocení současného stavu ekosystémů a vyhodnocení dosavadní péče o park. Tyto analytické dokumenty, které jsou nutnou součástí zásad péče, musí být i podkladem pro zonaci. Při absenci kvalitní celostní analýzy nelze vůbec vyhodnotit, jaké ekosystémy mají být zařazeny do přírodní či přírodě blízké zóny či do zóny soustředěné péče. Chybné zařazení například některých lesních celků do zóny přírodní, kde se nemá zasahovat vůbec, a to ani vhodnou výsadbou, může dojít k „odsouzení“ těchto ekosystémů k jejich zániku. Nesprávné zařazení lesů do té či které zóny má dopad i na způsob zasahování proti škůdcům, respektive na opatření na ochranu lesa. V zóně přírodní nelze realizovat zásahy a opatření tohoto typu žádné. Tedy by do této zóny měly být zařazeny jenom ty nejsilnější a nejvitálnější ekosystémy. Z podkladů k zonaci nevíme, zda se vůbec v NPŠ takové ekosystémy nacházejí.

V souvislosti s výše uvedeným je tedy nutné poukázat na nedostatečné podklady pro projednání návrhu zonace. Správa NPŠ nepředložila zásady péče jako koncepční odborný dokument ochrany přírody. Zásady péče stanoví postup pro naplňování dlouhodobých cílů ochrany NPŠ a jeho poslání, slouží i jako podklad pro jiné druhy plánovacích dokumentů. Zonace je však navrhována bez těchto zásad, NPŠ nemá dlouhodobě zpracovaný ani plán péče (dřívější zásady péče) a tak není zřejmé, jak je naplňován cíl národního parku a není možné ověřit, zda je zonace navržena správně. Bez zásad péče by vůbec neměla být zonace schvalována, byť se Správa NPŠ snaží účelově zmírňovat jejich důležitost, z jejího vyjádření dne 20. 5. 2019 více méně vyplynulo, že by ani ve své podstatě potřeba nebyly. Jihočeský kraj však trvá na opaku, neboť nynější situaci lze přirovnat k tomu, jako

kdyby obce schvalovaly územní plán, ale bez textové části, což by bylo samozřejmě nemyslitelné. Ostatně, kdyby zásady péče byly skutečně tak marginálním dokumentem, jak se snaží vnutit členům Rady zástupci NPŠ, pak by zcela jistě zákon o ochraně přírody a krajiny u nových národních parků nepředpokládal předřazení zahájení projednání zásad před projednání zonace. Ostatně všechny národní parky na celém světě mají management plan, což je obdoba zásad péče. V Evropě je cca 384 národních parků, a na jejich webových stránkách je zveřejněn pro veřejnost "MANAGEMENT PLAN" jako zásadní veřejný dokument.

Zásady péče nejsou jen rozvojový dokument, ale dokument, který má ovlivnit chování v NPŠ. Tento dokument kromě koncepce, stanoví také zásady péče, tedy jak se bude o přírodu pečovat a stanoví postup a způsob naplňování cílů parku a jeho poslání, tedy už musí podrobněji stanovit jednotlivé kroky chování, zásahů a rozhodnutí. Teprve ze zásad péče zjistí veřejnost, jak co je v daném území – segmentu zóny – povoleno činit. Ze zásad péče vycházejí rozhodnutí orgánu ochrany přírody, zásady jsou tedy korekcí pro jejich chování a pro předvídatelnost jejich zásahů a rozhodnutí a také nástrojem jejich veřejné kontroly. Zásady péče musí rozvádět obecná ustanovení zákona, který přirozeně nemůže konkrétně jednotlivé způsoby péče upravovat. Z toho důvodu je Jihočeský kraj názoru, že bez zásad péče je schvalování zcela nepřezkoumatelné.

Ustanovení § 15 odst. 5 ZOPK stanoví, že NPŠ bylo opětovně vyhlášeno zákonem. Podle § 9 odst. 4 vyhlášky č. 45/2018 Sb., o plánech péče, zásadách péče a podkladech k vyhlášení, evidenci a označování chráněných území, platí, že u nově vyhlášených národních parků zajistí orgán ochrany přírody zpracování návrhu zásad péče tak, aby oznámení o možnosti seznámit se s návrhem zásad péče o národní park bylo předloženo k projednání nejdéle do jednoho roku po vyhlášení národního parku.

Národní park byl vyhlášen nabytím účinnosti novely ZOPK č. 123/2017 Sb., tj. 1. 6. 2017. Do 1. 6. 2018 tedy měly být zveřejněny analogicky podle výše uvedeného zásady péče. Správa NPŠ chce na jedné straně urychleně schválit zonaci NPŠ, na druhou stranu je líknavá s projednáním zásadního dokumentu NPŠ, byť je jeho význam ze strany správy NPŠ zlehčován.

Ochrana přírody v národních parcích prostřednictvím zákona o ochraně přírody a krajiny má uvést do praxe ústavní právo občanů ČR na příznivé životní prostředí a na informace o životním prostředí, které je neexistencí zásad péče (původního plánu péče) flagrantně porušováno.

3) Absence uceleného a konečného návrhu zonace a nedodržování jednacího řádu Rady NPŠ

Schvalující osoby si nemohou být do současné doby jisté, zda se jedná o konečný návrh zonace. I při projednávání dne 20. 5. 2019 na Modravě některé obce uváděly, že jejich požadavkům nebylo vyhověno, resp. nebyly vzaty v potaz, ačkoliv bylo přislíbeno, že se tak stane.

Mapové podklady, které jsou zásadním a základním dokumentem poznání (jakkoliv nedostatečným) toho, jak bude nová zonace vypadat, byly v průběhu zveřejnění (od konce ledna 2019) několikrát měněny, v průběhu zveřejnění návrhu nebyly kompletní, chyběla textová část, která se doplňovala po zveřejnění, zveřejnění trvalo navíc necelé dva měsíce (v poměru k 15 letům platnosti zonace se jeví lhůta k seznámení s návrhem jako extrémně krátká).

Zveřejněna je do současné doby pouze mapová část, odděleně segmenty hospodaření, textovou část však nelze porovnat s mapovým podkladem. Návrh zonace zcela postrádá posouzení vlivu na obce nacházející se na území národního parku a na občany, kteří zde vlastní majetek. Pokud má zonace usměrňovat život v obcích za účelem dosažení cílů národního parku, pak by měl každý občan vědět, co může a co nemůže a jak ho národní park omezí v jeho vlastnickém právu a dalších veřejných subjektivních právech. V případě, že to obce a občané obce neví, pak nelze přijmout tezi, že je proces zonace zákonný.

Základní přehled managementových opatření v jednotlivých zónách ochrany přírody z dubna 2019 zpracovaný ředitelem NPŠ má 6 stran a lze ho obtížně považovat za ucelený materiál, na základě kterého by mohl být návrh zonace posouzen, což opět zakládá nepřezkoumatelnost celého návrhu zonace. Správa NPŠ sice vytrvale uvádí, že zonace byla zpracována na základě odborných podkladů, ale tyto podklady nikdo neviděl, tedy je to založeno na přístupu důvěry. Dlužno podotknout, že důvěru si svým postupem, minimálně v případě Jihočeského kraje Správa NPŠ a MŽP nezajistily. Je přitom povinností každého správního orgánu, aby při svém rozhodovacím procesu označil všechny podklady, na základě kterých provádí svoji správní úvahu a o co opírá své rozhodování.

Bohužel, jak je řečeno výše, tato kritéria zonace a dokumenty vytvořené k zonaci nesplňují. Jedná se o tvrzení Správy NPŠ, která mohou, ale nemusí být pravdivá.

V současné době je zveřejněn i popis segmentů jednotlivých zón se stručným managementem, avšak bez vazby na mapové podklady, proto nelze dohledat, kde se segment nachází. Pokud nelze jednoduše spárovat managementy a mapové podklady, opět se jedná o nemožnost orientace v návrhu zonace, a proto se jedná o další důvod nepřekoumatelnosti výsledného postupu.

NPŠ byl vyhlášen na území, které bylo označeno jako „Zelené plíce Evropy“, jednalo se o území s unikátními ekosystémy a zdravými funkčními lesními celky. Vzhledem k jejich unikátnosti a vzhledem k jejich zdraví a kondici byly tyto vloženy do nejvyššího stupně ochrany. Cílem bylo ochránit toto území před neuváženými komerčními zásahy, zachovat tuto přírodu pro budoucí generace. Současný stav NPŠ je však žalostný. Příroda v rámci ochrany přírody utrpěla zásadní narušení nekontrolovatelnou kůrovcovou kalamitou, která zničila celé funkční lesní celky, a tím došlo k destabilizaci celého systému. Předpokládali bychom, že nová zonace si stanoví za cíl obnovení těchto ekosystémů, obnovení původních lesních celků, nicméně cíle ochrany a cíle jednotlivých zón ochrany přírody orgán ochrany přírody **nestanovuje, nekonkretizuje a nerozvádí**. Nelze tedy vyhodnotit, zda nastavená péče vůbec může naplnit stanovený cíl. Pokud Správa NPŠ předpokládá, že cílem je proces, tedy nebude možné nastavit odpovědnost orgánu státní správy za jeho činnost, pak se jedná o nepřipustné nakládání se státním majetkem a na takový postup nemá právo ani orgán ochrany přírody. Takovýto způsob hospodaření a nakládání se státním majetkem považuje Jihočeský kraj za neslučující se s principy právního státu a s preambulí Ústavy ČR, kde je zakotvena povinnost státu chránit a rozvíjet zděděné přírodní a kulturní hmotné a duchovní bohatství a řídit se všemi osvědčenými principy právního státu. Odpovědnost správních orgánů za svěřené hodnoty a vyhodnocování jejich činnosti je jedním ze základních pilířů právního státu.

4) Arondace

Ustanovení § 18 odst. 2 až 4 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZOPK) uvádí:

(2) Do jednotlivých zón ochrany přírody lze zařadit i území, která nesplňují charakteristiku zón podle odstavce 1, ale jejich zařazení je nezbytné z důvodů udržení jednotného způsobu péče o zónu a dosažení cíle ochrany zóny národního parku.

(3) Do jednotlivých zón ochrany přírody lze zařadit i jednotlivá území do maximální souvislé plochy 5 ha, která nesplňují charakteristiku zón podle odstavce 1 a neslouží k dosažení cíle zóny národního parku, ale jejich zařazení je nezbytné z důvodů udržení celistvosti plochy segmentu zóny; tato území mohou tvořit maximálně jednu desetinu plochy segmentu zóny.

(4) Zóny přírodní se vymezují tak, aby byly minimalizovány nepříznivé vlivy působící na pozemky jiných vlastníků lesa mimo zónu přírodní a přírodě blízkou a na pozemky mimo území národního parku.

V předloženém návrhu zonace je na internetových stránkách NP Šumava mj. přiložen materiál s názvem: „Popis segmentů jednotlivých zón“. V tomto popise jsou jednotlivé lokality popsány nedostatečně, protože nenaplnují požadavky ZOPK uvedené výše.

Pro příklad lze uvést segment 1003 – Ranklov, kde je sice uvedena charakteristika arondovaného území (strukturovaný smrkový porost po asanačních těžbách a gradacích lýkožrouta ve správě NPŠ), ale zcela chybí zdůvodnění, proč je toto území zařazeno do zóny přírodní (není jasné, proč je tato arondace nezbytná z důvodu udržení jednotného způsobu péče či dosažení cíle ochrany zóny NP). V tomto konkrétním případě je navíc uvedeno, že tento segment přímo sousedí s pozemky jiných vlastníků.

Obecně tak lze konstatovat, že zdůvodnění jednotlivých segmentů zón spočívá pouze v popisu jejich stavu, neobsahuje však odůvodnění, z jakých důvodů došlo k arondování území nesplňujících charakteristiku zóny (obecný odkaz na ustanovení zákona nepředstavuje odůvodnění pro zařazení - arondaci). U zóny kulturní krajiny potom jakékoliv zdůvodnění chybí. Takový způsob arondace lze považovat za nepřekoumatelný.

Správa NPŠ ustanovení o arondaci navíc důsledně nevyužívá a na základě vnitřního dokumentu řízení (metodického pokynu) vymezuje segmenty zóny kulturní krajiny pouze tak, že musí mít minimální velikost 2 ha (viz čl. 8 metodického pokynu), nicméně v zákoně to tak stanoveno není, zákon ani neumožňuje udělat výjimku a některé plochy do zastavěného území nezahrnout. Z pohledu vlastníků nemovitostí se jedná samozřejmě o problematický stav, není zřejmé, jak budou moci nakládat se svou nemovitostí.

5) Klidová území

V materiálu věnovaném návštěvnímu řádu („Návštěvní řád – postup“) je mimo jiné uvedena kapitola s názvem Opatření obecné povahy č. 2, kde je mimo jiné uvedeno, že v případě vyhrazení cest v klidových územích (v překryvu se stávající I. zónou) dojde k úpravě časového režimu. Z textu vyplývá, že rozsah současných tras by byl zřejmě zachován, ovšem dojde k úpravám přístupnosti těchto území (stanovení času). Tato případná změna dosavadního režimu není podrobněji v materiálu popsána. Odsouhlasení tohoto bodu Radou NPS by znamenalo, že tato Rada NPS souhlasí s tím, že dojde ke změnám v časovém omezení přístupu po stávajících vyhrazených cestách. Vhodné by tak bylo doplnit předložený materiál o konkrétní navrhovaná časová omezení v přístupu na jednotlivých vyhrazených cestách.

Vymezením klidových území je fakticky možné rozšíření zóny přírodní a přírodě blízké a znepřístupnění dalších částí území nad rámec schvalované zonace. Klidové území lze vymezit kdykoli, jeho vymezení není vázáno na proces schválení zonace. Klidové území lze teoreticky vymezit i v zóně kulturní krajiny. K vymezení klidového území a vymezení cest (omezení přístupu) se může vyjádřit a následně jej žalovat kdokoli, ekologické iniciativy zabývající se ochranou ZP mají aktivní legitimaci k podání žaloby.

6) Cestní síť

Jak již bylo uvedeno, v současné době nejsou zpracovány zásady péče, kde by měla být vymezena cestní síť a péče o ni. Zonace žádné vymezení cestní sítě neobsahuje, přitom v NPS jsou účelové komunikace, místní komunikace, silnice I. třídy, silnice III. Třídy. Zásady péče a správně projednaná zonace by měla zajistit, aby i v budoucnu byla v NPS existující cestní síť a tato nezanikla. Podle přesvědčení kraje nelze tyto věci projednávat izolovaně. V návrhu absentuje mapa základní cestní sítě, není zřejmé, co do ní bude zahrnuto. Pojem základní cestní síť je pojem existující pouze v zákoně o ochraně přírody a krajiny, bez zásad péče není zřejmé co to je, co do ní patří, zda tam budou zahrnuty i turistické cesty nebo pouze silnice a místní komunikace. Otázkou je, zda patří do základní cestní sítě i přístupové komunikace k arondovaným objektům.

Z podkladových materiálů není zřejmé, jak bude přistupováno ke komunikacím, které jsou v části vymezené jako součást kulturní krajiny a zčásti byly arondovány do jiných ploch, a to především, zda v nich bude platit stejný princip pro jejich údržbu. Není rovněž zřejmé, zda bude možná realizace nové dopravní a technické infrastruktury v zónách přírodních a přírodě blízkých a zda bude veřejný zájem na realizaci staveb převažovat nad zájmem ochrany přírody.

7) Vymezení zóny kulturní krajiny

Zóna kulturní krajiny je vymezena dle názoru Jihočeského kraje v rozporu se zákonem – zákon uvádí, že se zóna kulturní krajiny vymezí na zastavěných plochách a zastavitelných územích a na plochách, kde převažují člověkem pozměněné ekosystémy určené k trvalému využívání člověkem, není ponecháno na vůli zpracovatele zonace, co bude do zóny kulturní krajiny zahrnuto.

Návrh zonace však nezahrnuje veškeré zastavěné plochy na území NPS – část zastavěných ploch je tzv. arondována do jiných zón. Součástí zóny kulturní krajiny by měly být i plochy, kde převažují člověkem pozměněné ekosystémy (typicky zahrady u objektů pro bydlení, sportovní areály, plochy využívané pro provoz zemědělských areálů). To však splněno není.

8) Péče o lesy

Za jednu ze stěžejních otázek považuje Jihočeský kraj tu skutečnost, jak se bude nakládat s lesy v NPS. Jak již bylo uvedeno, Jihočeský kraj postrádá zdůvodnění a analýzy současného stavu lesních porostů, jejich vyhodnocení a na základě tohoto vyhodnocení stanovení opatření k ochraně lesů, jak to umožňují pravidla NPS, která jsou uvedeny v zákoně. Místo toho je k dispozici stručný dokument vypracovaný ředitelem NPS, který ve velmi hrubých obrysech naznačuje způsob péče.

Jihočeský kraj postrádá analýzy i z důvodu rizik požárů, vysychání krajiny, změny odtokových poměrů v území, případného vlivu změny ekosystémů na obce (sucho, nedostatek vody, eroze), odolnosti lesů vůči přírodním katastrofám (vichřice, požáry, dlouhotrvající deště) apod. není zřejmé, zda byly vzaty v potaz poznatky o stavu lesních ekosystémů, které mají jednotlivé odborné organizace, viz např. Ministerstvo zemědělství, Ustav pro hospodářskou úpravu lesů. Jihočeskému kraji byl doručen materiál Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů - pokračování monitoringu kůrovce v PLO Šumava (publikováno dne 31. 1. 2019 č. j. 21466/2018-MZE-16212). Tento materiál byl dle našeho zjištění v lednu letošního roku doručen Správě NPŠ. Závěry tohoto materiálu jsou nanejvýše znepokojující s ohledem na budoucí stav kůrovce a s ohledem na kondici současných lesních ekosystémů. Tento materiál nebyl však v zonaci zohledněn a přitom nezohlednění jeho obsahu, bude znamenat vznik dalších škod v Národním parku Šumava.

Závěr:

Ze všech těchto důvodů Jihočeský kraj odmítá proces zonace i navrženou zonaci, považuje celý proces za nepřezkoumatelný a požaduje, aby byl celý proces opětovně prověřen, včetně podkladů a aby byly souběžně zpracovány Zásady péče o NPŠ. Jihočeský kraj požaduje transparentní proces zonace, který bude výsledkem konsensu obcí, krajů a Správy NPŠ a nikoliv pouze výsledkem představ Správy NPŠ a MŽP. Jihočeský kraj považuje tento přístup za neudržitelný a v případě, že bude zonace schválena tak, jak je nyní navržena, s předchozím procesem, bude bezpochyby výsledkem tohoto procesu napadat všemi zákonnými prostředky.

Je zapotřebí, aby si všichni zúčastnění aktéři uvědomili, že škody na celospolečenských funkcích lesa jsou odhadovány na cca na 230 miliard Kč, a to se jedná pouze o škody na lesích.² Proto Jihočeský kraj apeluje na všechny zúčastněné aktéry, aby důsledně zvážili své kroky tak, aby si byli jistí, že navržené řešení je skutečně to nejlepší a aby si při svém rozhodování uvědomovali rozsah a důsledky svého souhlasu – jak pro obce na území národního parku, tak pro občany, kteří v těchto obcích a na území parku bydlí, tak i na přírodu, která je obklopuje.

Každá schvalující osoba nese odpovědnost za to, jak bude NPŠ vypadat, jak se bude vyvíjet a jak budou vypadat lesní ekosystémy do budoucna.

Jak vypadá politické rozhodování o Šumavě, si již všichni na Šumavě jednou vyzkoušeli (rok 2007 a dále), nicméně v současné době se jedná opět o stejnou situaci. Jen těžko si lze vysvětlit kroky Správy NPŠ a MŽP jinak než tak, že se NPŠ opět stává zbytečně sporným bodem mezi lidmi, kteří se na Šumavě snaží žít a těmi, kdo by Šumavu rádi viděli jako nekonečně velké území pro vědce a pro návštěvníky, kteří zde stráví svou krátkou dovolenou a dále se o Šumavu zajímají jen okrajově. Přitom stačí skutečně hledat konsensus a naplnit tak smysl a cíl zákona, který Radě NPŠ svěřil poměrně významné postavení orgánu, s nímž se musí Správa NPŠ dohodnout o hlavních bodech péče o NPŠ.

Jihočeský kraj je totiž přesvědčen, že nebyla splněna povinnost Správy NPŠ dohodnout se podle § 20 ZOPK, neboť připomínky a výhrady Jihočeského kraje s ním nebyly nikterak projednány a nikdo ze strany Správy NPŠ tuto snahu nevyvinul. Vzhledem k tomu, že nebyla tato povinnost splněna, nelze na jednání Rady NPŠ dne 7. 6. 2019 vyvinout jakékoliv právní jednání k tomu, aby zonace byla odsouhlasena.

Z výše uvedených důvodů, které jsou podrobně popsány v tomto vyjádření, Jihočeský kraj zonaci v podobě, v které je v současné době navržena, odmítá.

S pozdravem

JUDr. Milan Kučera, Ph.D.
ředitel krajského úřadu

v. z.

Mgr. Aleš Mik
vedoucí odboru kanceláře ředitele
a zástupce ředitele krajského úřadu

² Simon, Karel: ANALÝZA: Ekologická katastrofa v NP Šumava, 2019, dostupné na <http://www.zachranmesumavu.cz/2019-04-08-silvarium-ing-karel-simon-analyza-ekologicka-katastrofa-v-np-sumava.html>

Rozdělovník

1. Město Horní Planá - starosta@horniplana.cz,
2. Město Hartmanice - podatelna@muhartmanice.cz
3. Město Kašperské Hory - starosta@kasphory.cz
4. Město Volary - pavlik@mestovolary.cz
5. Obec Železná Ruda - starosta@zeleznaruda.cz
6. Město Rejštejn - mesto.rejstejn@seznam.cz
7. Městys Čachrov - starosta@cachrov.info
8. Městys Strážný - kralikova@strazny.cz
9. Obec Borová Lada - borovalada@sumavanet.cz
10. Obec Horní Vltavice - info@hvtavice.cz
11. Obec Horská Kvilda - obec@horskakvilda.eu
12. Obec Kvilda - ou.kvilda@tiscali.cz
13. Obec Lenora - starosta@lenora.cz
14. Obec Modrava - starosta@modrava.eu
15. Obec Nicov - obec@nicov.cz
16. Obec Nová Pec - starosta@novapec.info
17. Obec Nové Hutě - info@obecnovehute.cz
18. Obec Prášily - prasily@cmail.cz;
19. Obec Srní - ousrni@tiscali.cz
20. Obec Stachy - obecstachy@stachy.net
21. Obec Štožec - starosta@stozec.cz
22. Obec Želnavá - starosta.zelnava@seznam.cz

současně všem výše uvedeným obcím zasláno do DS

Na vědomí:

23. Miloš Píček – předseda Rady NPŠ - 'picek@rras.cz'
24. Správa Národního parku Šumava – Mgr. Pavel Hubený, ředitel NPŠ – prostřednictvím DS
25. Ministerstvo životního prostředí - Ing. Vladimír Dolejský, Ph.D., náměstek pro řízení sekce ochrany přírody a krajiny MŽP – prostřednictvím DS